

PROGRAM PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA Z DELOM (PUD)

Vsebinska oz. strokovna izhodišča programa praktičnega usposabljanja v vrtcih določata izobraževalni program (predšolska vzgoja) ter poklicni standard. Namen PUD-a je razvijanje temeljnih poklicnih kompetenc, spoznavanje področij dela ter razvijanje spretnosti in znanj, ki omogočajo strokovno opravljanje nalog pomočnic vzgojiteljic¹ v vrtcu. Program je namenjen zlasti mentorici, in sicer pri načrtovanju, izvajanju in evalviranju svojega dela z dijakinjo, pa tudi drugim strokovnim delavkam vrtca.

A. SPREJEM DIJAKINJE V VRTEC IN PREDSTAVITEV DELA V VRTCU TER ODDELKU

Dijakinja pred začetkom PUD-a pokliče v vrtec in se dogovori, kdaj in kje se začne PUD, in dobi navodila glede obleke in obutve.

Praviloma dijakinjo v vrtcu prvi dan PUD-a sprejme pedagoška vodja vrtca oziroma enote in jo seznanijo z bistvenimi določbami veljavnih državnih predpisov, ki urejajo področje predšolske vzgoje. Seznanijo jo tudi z dokumenti vrtca, ki se nanašajo na življenje in delo v vrtcu – med drugim s hišnim redom vrtca, s predpisi o varstvu pri delu ter z nevarnostmi pri delu ter s predpisi o tajnosti podatkov.

Mentorica naj na začetku praktičnega usposabljanja dijakinjo seznanijo s programom praktičnega usposabljanja, nalogami in delom pomočnic vzgojiteljic ter s svojimi pričakovanji. Prav tako naj ima dijakinja možnost, da predstavi svoja pričakovanja in cilje, ki si jih je zadala v zvezi s PUD-om. Dijakinja naj bo seznanjena s svojimi pravicami in dolžnostmi ter s pravicami otrok, staršev in zaposlenih, z letnim delovnim načrtom vrtca in oddelka, s publikacijo vrtca ter z izvajanjem *Kurikuluma za vrtce* nasploh. Mentorica naj dijakinjo seznanijo tudi s svojo skupino otrok in posebnostmi.

B. VKLJUČITEV V ODDELEK

Mentorica dijakinjo vključi v življenje in delo v svojem oddelku. Dijakinje v oddelku hospitirajo in se tako seznanjajo z delom strokovnih delavk. V življenje in delo oddelka se tudi aktivno vključujejo, in sicer pomagajo mentoricam in pomočnicam pri opravljanju njihovih nalog, vključujejo se v igro otrok ter nasploh prevzemajo naloge, ki jih bodo nekoč opravljale samostojno. Mentorice naj upoštevajo, da je za večino dijakinj nižjih letnikov PUD prva izkušnja z delom v vrtcih, zato bodo nekatere dijakinje vsaj na začetku potrebovale več zelo konkretnih usmeritev ter opogumljanja.

C. SPREJEMANJE IN ODHAJANJE OTROK, IGRE OTROK PO ŽELJI TER PREHODI MED DEJAVNOSTMI

Dijakinje naj sodelujejo in pomagajo pri urejanju prostora pred sprejemom in po odhodu otrok; sodelujejo naj pri sprejemanju oziroma odhajanju otrok, kar vključuje tudi možnost sodelovanja s starši, ter pri oblačenju in obujanju otrok na način, ki spodbuja samostojnost otrok.

Dijakinje naj pomagajo tudi pri organizaciji iger po želji (spontanih dejavnosti), ki spodbujajo otrokov razvoj ter razvijajo njegovo ustvarjalnost.

Prav tako naj dijakinje sodelujejo in pomagajo pri organizaciji prehodov med dejavnostmi.

---

¹ V dokumentu uporabljen ženski slovnčni spol (vzgojiteljica, mentorica, dijakinja) se nanaša na vse spole.

D. NEGA, PREHRANJEVANJE IN POČITEK OTROK

Dijakinje naj sodelujejo in pomagajo pri organizaciji in izvedbi obrokov, kar vključuje tudi pomoč pri pripravi prostora in otrok na prehranjevanje, pripravi prostora, sredstev ter otrok na nego, pri čemer naj bodo še posebej pozorne na razvijanje kulturno in zdravstveno zaželenih navad in oblikovanju toplih medčloveških odnosov.

Dijakinje naj sodelujejo in pomagajo tudi pri organizaciji počitka otrok, kar vključuje pripravo prostora na počitek, umirjanje otrok ter organizacijo alternativnih, tihih dejavnosti za otroke, ki ne spiyo. Skupaj z mentorico in/ali pomočnico naj skrbijo za mirno in prijetno vzdušje tudi v času počitka.

E. NAČRTOVANE OZ. USMERJENE (VODENE) DEJAVNOSTI

Dijakinje naj se seznanijo z načrtovanjem dela v oddelku (sprotnimi pripravami vzgojiteljice oziroma pomočnice) ter v dogovoru z mentorico sodelujejo in pomagajo pri organizaciji in izvedbi načrtovanih oz. usmerjenih (vodenih) dejavnostih.

F. DEJAVNOSTI NA PROSTEM

Dijakinje naj sodelujejo in pomagajo pri pripravi otrok na bivanje na prostem. V času bivanja na prostem naj mdr. otroke opazujejo ter se vključujejo v njihovo igro.

G. PROSTOR KOT ELEMENT KURIKULA

Dijakinje naj se seznanijo z estetskimi in funkcionalnimi vidiki prostorov vrtca ter sodelujejo in pomagajo pri urejanju prostorov. Poseben poudarek naj bo na razumevanju prostora kot sestavnega elementa kurikulumu.

Seznanijo naj se z igračami in drugimi sredstvi ter spoznajo možnosti njihove uporabe.

Seznanijo naj se tudi s postopki vzdrževanja higiene prostorov, igrač in drugih sredstev in pomagajo pri čiščenju igrač.

H. SODELOVANJE VRTCEV S STARŠI IN OKOLJEM

Dijakinje naj sodelujejo oziroma se v dogovoru z mentorico udeležijo skupnega sestanka s starši oziroma sodelujejo pri drugih oblikah sodelovanja vrtca s starši, če te potekajo v času PUD-a. Tudi v letnem delovnem načrtu in publikaciji vrtca naj se seznanijo z načini in oblikami sodelovanja s starši ter z medsebojno prepletenostjo pravic in dolžnosti staršev ter vrtca.

Dijakinje naj prav tako sodelujejo in pomagajo pri sodelovanju vrtca z okoljem (obiskovanje institucij, sprehodi v naravo ipd.), če te dejavnosti potekajo v času PUD-a.

I. DRUGE NALOGE IN ZADOLŽITVE

Mentorice lahko izhajajoč iz izobraževalnega programa ter poklicnega standarda dijakinjam določajo tudi druge naloge, povezane s praktičnim usposabljanjem.

Dijakinje, ki tako želijo, lahko v dogovoru z mentoricami spoznajo tudi delo drugih strokovnih delavk v vrtcu (denimo svetovalne delavke, organizatorke zdravstveno-higienskega režima, prehrane ...).

J. PEDAGOŠKA DOKUMENTACIJA

Dijakinja naj se seznanijo s pedagoško dokumentacijo – s sprotnimi pripravami vzgojiteljice na pedagoško delo, vodenjem evidence dela ter drugo dokumentacijo po presoji mentorice.

K. DNEVNIK PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA

Dijakinje pišejo dnevnik oziroma dnevne zapise v dnevniku sproti. Mentorice zapise pregledujejo in dijakinje po potrebi tudi usmerjajo – dijakinje na morebitne strokovne in jezikovne napake v njihovih zapisih opozorijo ter jim podajo navodila za odpravo, jih pa ne odpravljajo namesto njih. Mentorica na posebnem obrazcu, ki ji ga dijakinja izroči prvi dan, zabeleži, ali je dnevnik pregledala, in ga zadnji dan PUD-a izroči dijakinji.

L. VODENJE EVIDENCE PRISOTNOSTI DIJAKINJE NA PUD-U IN MENTORIČINA OCENA PUD-A

Mentorica vodi evidenco prisotnosti dijakinje na PUD-u in na koncu poda oceno PUD-a na obrazcu, ki ji ga dijakinja izroči prvi dan. Mentorica se ob koncu PUD-a z dijakinjo o svoji oceni pogovori, dijakinji pa izroči izpolnjen obrazec.

M. OCENJEVANJE PUD-A V ŠOLI

PUD se v šoli ocenjuje z opisnima ocenama »opravila« ali »ni opravila«. Dijakinja PUD opravi:

- če je iz evidence prisotnosti, ki jo vodi mentorica, razvidno, da je bila v vrtcu 35 ur,
- če mentorica oceni, da je bil PUD v vrtcu uspešen,
- če v roku odda pregledan dnevnik, napisan v skladu z navodili.